

Міністерство освіти і науки України
Черкаський державний технологічний університет

КОНЦЕПЦІЯ
національно-громадянського
виховання студентів
у Черкаському державному
технологічному університеті

“ЗАТВЕРДЖЕНО”
рішенням вченої ради ЧДТУ
від 01 червня 2020 р.
протокол № 14
Голова Вченої ради ЧДТУ

О.О. Григор

Наказ ЧДТУ № 150/01 від 02.06.2020 р.

Черкаси 2020

1. Вступ

Національно-громадянське виховання особистості є одним з головних пріоритетів, органічною складовою освіти, яка має гуманістичний характер і ґрунтується на культурно-історичних цінностях українського народу, його традиціях і духовності. Така освіта утверджує національну ідею, сприяє національній самоідентифікації, розвитку культури Українського народу, оволодінню цінностями світової культури, загальнолюдськими надбаннями.

“Концепція національно-громадянського виховання студентів в Черкаському державному технологічному університеті” складена на основі Національної доктрини розвитку освіти у ХХІ ст., Концепції національно-патріотичного виховання молоді та Закону України “Про вищу освіту”.

Революція Гідності, жертвний подвиг Героїв Небесної Сотні, події, які нині переживає Український народ ще раз засвідчили, що проголошена у 1991 р. державна незалежність потребує постійного захисту, забезпечення національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання дітей та молоді.

На сучасному етапі розвитку України, в умовах загрози денационалізації, втрати державної незалежності та потрапляння в сферу впливу іншої держави, виникає необхідність здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді - формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей:

- повага до прав людини;
- толерантне ставлення до цінностей і переконань представників іншої культури, а також до регіональних та національно-мовних особливостей;
- верховенство права;
- рівність всіх перед законом;
- повага до національних символів;
- участь у громадсько-політичному житті держави;
- готовність захищати суверенітет і територіальну цілісність України.

2. Сутність національно-громадянського виховання

Національно-громадянське виховання спрямовується на залучення громадян до глибинних пластів національної культури і духовності, формування у молоді національно-світоглядних позицій, ідей, поглядів і переконань на основі цінностей вітчизняної та світової культури.

Воно має здійснюватися на всіх етапах навчання, забезпечувати всебічний розвиток, гармонійність і цілісність особистості, розвиток її здібностей та обдаровань, збагачення на цій основі інтелектуального потенціалу народу, його духовності та культури, виховання громадянина, здатного до самостійного мислення, суспільного вибору і діяльності, спрямованої на процвітання України.

Головними складовими національно-громадянського виховання є громадянське та патріотичне виховання.

3. Мета національно-громадянського виховання

Основна мета – виховання свідомого громадянина, патріота, набуття молоддю соціального досвіду, високої культури, міжнаціональних взаємовідносин, формування у молоді потреби та уміння жити в громадянському суспільстві, духовності та фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, трудової, екологічної культури.

Громадянин – це людина, яка ідентифікує себе з певною країною, де вона наділена відповідним юридичним статусом, що є основою для користування певними правами та для додержання обов'язків, у якій органічно поєднуються високі моральні чесноти, громадянська зрілість, патріотизм та професійна компетентність.

4. Підходи та принципи виховання громадянина

Досягнення цілей національно-громадянського виховання потребує додержання наукового; конкретно-історичного; діяльнісного; особистісно-орієнтованого та системного підходів.

Принципи виховання громадянина:

- гуманізації та демократизації виховного процесу, що передбачає рівноправність, але різнозобов'язаність учасників педагогічної взаємодії, їх взаємоповагу, відкритість до сприймання громадянських цінностей: щирості, доброти, справедливості, доброзичливості, співчутливості, милосердя тощо;
- самоактивності й саморегуляції, що сприяє розвитку у студента суб'єктних характеристик, формує здатність до критичності й самокритичності, до прийняття самостійних рішень, що поступово виробляє громадянську позицію особистості, почуття відповідальності за її реалізацію в діях та вчинках;
- системності, згідно з яким процес виховання зумовлюється гармонійністю розвитку;
- комплексності й міждисциплінарної інтегрованості, що передбачає встановлення в національно-громадянському вихованні тісної взаємодії та поєднання навчального і виховного процесів;
- наступності та безперервності, що полягає в тому, що ще в дошкільному віці людина проходить певні етапи національно-громадянського виховання. Цей процес триває протягом усього свідомого життя людини;
- культуровідповідності, що передбачає органічну єдність громадянського виховання з історією та культурою народу, його мовою, народними традиціями та звичаями, які забезпечують духовну єдність, наступність і спадкоємність поколінь;
- інтеркультурності, що передбачає інтегрованість української національної культури в контексті загальнодержавних, європейських і світових цінностей у загальнолюдську культуру. В процесі національно-громадянського виховання мають забезпечуватись передумови для формування особистості

на національному ґрунті й водночас відкритої для інших культур, ідей та цінностей. Лише така особистість здатна зберігати свою національну ідентичність, бо вона глибоко усвідомлює національну культуру як невід'ємну складову культури світової.

Завдання національно-громадянського виховання:

- визнання й забезпечення в реальному житті прав людини як гуманістичної цінності;
- усвідомлення взаємозв'язку між ідеями індивідуальної свободи, прав людини та її громадянською відповідальністю;
- формування національної свідомості;
- утвердження гуманістичної моралі та формування поваги до таких цінностей, як свобода, рівність, справедливість;
- формування соціальної активності і професійної компетентності особистості;
- формування політичної та правової культури;
- розвиток критичного мислення, що забезпечує здатність усвідомлювати та відстоювати особисту позицію;
- уміння визначати форми та способи своєї участі в житті суспільства, спілкуватися з демократичними інститутами, органами влади, захищати і підтримувати закони і права людини, бути обізнаним зі способами соціального захисту;
- формування толерантного ставлення до інших культур і традицій;
- виховання негативного ставлення до будь-яких форм насильства; підготовка свідомої національної інтелігенції, оновлення і збагачення інтелектуального генофонду нації, виховання її духовної еліти;
- виховання майбутніх спеціалістів авторитетними, високоосвіченими людьми;
- гармонійний розвиток особистості;
- створення об'єктивних і суб'єктивних умов для вільного розвитку особистості студента, його мислення і загальної культури шляхом залучення до різних видів творчої діяльності (науково-дослідної, технічної, культурно-просвітницької, суспільно-громадської, оздоровчо-спортивної, соціально-наукової, правоохоронної та інших);
- пропаганда здорового способу життя.

Національно-патріотичне виховання молоді реалізується у досягненні таких **виховних завдань**:

- прищеплення загальнолюдських духовних цінностей: цінності людського життя, Добра, Краси, Справедливості;
- формування національної ідентичності, спільних національних цінностей, при цьому забезпечуючи толерантне ставлення до наявної в Україні культурної різноманітності;
- вивчення державницьких традицій України: Київська Русь, Литовсько-Руська держава, козацька держава, Гетьманщина, УНР, ЗУНР;

- ознайомлення з історією боротьби українського народу за державну незалежність протягом свого історичного шляху.
 - формування духовних цінностей громадянина: почуття патріотизму, національної свідомості, любові до українського народу, Української Держави, рідної землі, родини, гордості за героїчне минуле і сучасне; вшанування національної пам'яті;
 - виховання правової культури, поваги до Конституції України, законів України, державної символіки – Герба, Прапора, Гімну України та історичних святинь, демократичних цінностей;
 - формування мовної культури, оволодіння та вживання державної мови, як і мов інших народів, що складають українську політичну націю, поширених іноземних мов;
 - прищеплення в шанобливого ставлення до Збройних Сил України, інших військових формувань, добровольчих військових об'єднань громадян в українській історії; роль Збройних Сил у відстоюванні ідеалів свободи та державності України і її громадян від княжої доби, Гетьманського козацького війська, військ Української народної республіки, Січових стрільців, Української повстанської армії до сучасності;
 - військово-патріотичне виховання молоді, спрямоване на підготовку її до оволодіння військовими професіями, формування готовності до служби в армії, задоволення інтересів підростаючого покоління у постійному вдосконаленні своєї підготовки до захисту Вітчизни; мотивацію молоді до військової служби;
 - забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, людей похилого віку, турбота про людей з особливими потребами;
 - виховання гідності, прагнення до свободи, справедливості, толерантності, миролюбності;
 - виховання готовності і здатності протидіяти проявам несправедливості, жорстокості, аморальності, правопорушень, бездуховності, антигромадської діяльності.

Основними складовими вихованості, загальної і професійної культури випускника закладу вищої освіти мають стати:

- професійна спрямованість і виробнича майстерність;
- широкий світогляд і культурно-інтелектуальна ерудиція;
- національна самосвідомість, демократизм, гуманізм, інтелігентність і моральна бездоганність;
- гармонія раціонального і емоційного, етичного і естетичного;
- дисциплінованість і організованість, завзяття та ініціативність у повсякденній діяльності;
- творче натхнення і оптимізм, здатність працювати цілеспрямовано на перспективу;
- підвищена вимогливість до себе, конкурентоспроможність, розвинута потреба самоудосконалення.

5. Зміст та основні напрямки.

національно-громадянського виховання студентів в ЧДТУ реалізуються через викладання дисциплін гуманітарного циклу та діяльність Відділу студентського розвитку та культурних програм ЧДТУ.

5.1. Формування патріотизму

Виховання громадянина має бути спрямоване, передусім, на розвиток патріотизму – любові до свого народу, до України. Важливою рисою українського патріотизму має бути турбота про благо народу, сприяння становленню й утвердженню України як правової, демократичної, соціальної держави, готовність відстояти незалежність Батьківщини.

Жодна групова ідеологія не повинна мати переваг і підтримки з боку учасників навчально-виховного процесу. Всі використовувані в університеті символи мають відповідати державним законам і загальнонародним цінностям. Визнання плюралізму ідеологій і політичних поглядів веде до формування в студентів здатності терпимо ставитись до поглядів інших людей, поважати чужі думки.

5.2. Формування національної самосвідомості

З патріотизмом органічно поєднується національна самосвідомість громадян, яка ґрунтується на національній ідентифікації, вбирає в себе віру в духовні сили своєї нації, її майбутнє; волю до праці на користь народу; вміння осмислювати моральні та культурні цінності, історію, звичаї, обряди, символіку; систему вчинків, які мотивуються любов'ю, вірою, волею, осмисленням відповідальності перед своєю нацією.

Одним з головних показників громадянської зрілості студентів є збереження української мови, досконале володіння нею.

Громадянсько-державний рівень становлення національної свідомості студентів передбачає турботливе ставлення до національно-культурних цінностей інших народів, прищеплення почуття національної, расової, конфесійної толерантності.

5.3. Формування культури міжетнічних відносин

Важливе місце в національно-громадянському вихованні посідає формування культури міжетнічних відносин. Культура міжетнічних відносин – це реалізація взаємозалежних інтересів етносів, народностей у процесі економічного, політичного, соціального й духовного життя на принципах свободи, рівноправності, взаємодопомоги, миру, толерантності.

Культура міжетнічних відносин проявляється в повазі студентства до інтересів, прав, самобутності представників великих і малих народів; у підготовці особистості до свідомого життя у вільному, демократичному суспільстві; готовності й умінні йти на компроміси з різними етнічними, релігійними групами заради соціального миру в державі.

5.4. Формування планетарної свідомості

Національно-громадянське виховання має стимулювати розвиток планетарної свідомості. Вона включає почуття єдності й унікальності життя на Землі, повагу до всіх народів, їхніх прав, інтересів і цінностей; розуміння

світу як єдності й різноманітності системи держав, які мають мирно співіснувати.

5.5. Формування правосвідомості (правове виховання)

Визначальною характеристикою громадянської зрілості студента як результату національно-громадянського виховання є розвинена правосвідомість – усвідомлення своїх прав, свобод, обов'язків, ставлення до закону, до державної влади.

Права людини абсолютні, інтереси держави й суспільства відносні. Правова держава додержує верховенство закону, якому підкоряються всі її органи, а також громадські організації й окремі особи.

5.6. Формування політичної культури

Важливою складовою національно-громадянського виховання є розвиток політичної культури. Вона включає належну політичну компетентність студента, знання про типи держав, політичні організації та інституції, принципи, процедури й регламенти суспільної взаємодії, виборчу систему. Політична культура виявляється також у лояльному і водночас критично вимогливому ставленні громадян до держави, її установ, органів влади, у здатності громадян брати участь у прийнятті рішень, які мають впливати на владу.

5.7. Формування екологічної культури

Громадянська зрілість студента включає дбайливе ставлення до природи, що є справою як внутрішньодержавною, так і міжнародною. Це ставлення виявляється в особистій причетності й відповідальності за збереження та примноження природних багатств, вироблення вміння співіснувати з природою, в нетерпимості і безкомпромісній боротьбі проти знищення природи, усвідомленні особливостей і основних екологічних проблем навколишнього середовища.

5.8. Формування моральності та духовності особистості

Найважливішою складовою освіти є моральність особистості. Вона включає такі гуманістичні риси, як доброта, увага, чуйність, милосердя, толерантність, совість, чесність, повага, правдивість, працелюбність, справедливість, гідність, терпимість до людей, повага і любов до своїх батьків, роду. Ці якості визначають культуру поведінки студента.

Духовність особистості означає її інтелектуальний розвиток, що здійснюється як у процесі взаємодії людини з суспільством, природою, так і шляхом цілеспрямованої навчально-виховної роботи за умови нерозривної єдності національних і загальнолюдських надбань, науково-професійної думки.

5.9. Формування художньо-естетичної освіченості

Значне місце в національно-громадянському вихованні займає формування культури поведінки особистості, що виявляється в сукупності сформованих соціально значущих якостей особистості, що ґрунтується на нормах моралі, закону, вчинків людини.

Формування громадянських рис передбачає художньо-естетичну освіченість і вихованість особистості. Виховуючи у студентів естетичні

погляди, смаки, які ґрунтуються на народній естетиці, національно-громадянське виховання передбачає формування навичок гарної поведінки, доброзичливого ставлення до людей, вироблення умінь власноручно примножувати культурно-мистецькі надбання народу.

5.10. Розвиток трудової активності

Важливою складовою національно-громадянського виховання є розвиток мотивації до праці, усвідомлення життєвої потреби трудової активності, ініціативи, підприємництва; розуміння економічних законів і проблем суспільства та шляхів їх розв'язання, готовності до соціальної творчості як умови соціальної адаптації, конкурентоспроможності й самореалізації особистості в ринкових відносинах.

Усвідомлення працьовитості як високої моральної цінності є одним з найістотніших свідчень громадянської позиції людини, її суспільної значущості.

5.11. Фізичне виховання

Фізична культура – невід'ємний елемент загальної культури особистості. Повноцінний фізичний розвиток особистості, сформованість її фізичних здібностей, зміцнення здоров'я, гармонії тіла й духу, людини і природи – основа фізичного виховання.

5.12. Санітарно-гігієнічне (валеологічне) виховання

Обов'язковим компонентом нової системи громадянсько-національної освіти мають бути знання про формування, збереження і зміцнення здоров'я.

6. Форми національно-громадянського виховання

Процес національно-громадянського виховання особистості студента значною мірою зумовлюється змістовими характеристиками освітніх дисциплін.

Особлива роль тут належить предметам соціально-гуманітарного циклу.

Ефективність такого виховання значною мірою залежить від спрямованості виховного процесу, форм та методів його організації. Сама організація процесу виховання у ЧДТУ розглянута у наступному розділі.

Серед методів і форм національно-громадянського виховання пріоритетна роль належить активним методам, що ґрунтуються на демократичному стилі взаємодії, спрямовані на самостійний пошук істини і сприяють формуванню критичного мислення, ініціативи й творчості. До таких методів належать: ситуаційно-рольові ігри, соціодрама, метод відкритої трибуни, соціально-психологічні тренінги, інтелектуальні аукціони, “мозкові атаки”, метод аналізу соціальних ситуацій з морально-етичним характером, ігри-драматизації тощо. Крім цих методів, доцільно використовувати також традиційні: бесіди, диспути, лекції, семінари, різні форми роботи з книгою, періодичною пресою, самостійне рецензування тощо.

Застосування наведених форм і методів виховання покликане формувати у студента когнітивні, нормативні та поведінкові норми, що передбачають вироблення вмінь міркувати, аналізувати, ставити питання, шукати власні

відповіді, критично розглядати проблеми, робити власні висновки, брати участь у громадському житті, набувати вмінь і навичок адаптації до нових суспільних відносин адекватної орієнтації, захищати свої інтереси, поважати інтереси і права інших, самореалізуватися тощо.

Результативність великою мірою залежить від того, як ті або інші форми й методи виховної діяльності стимулюють розвиток самоорганізації та самоуправління студентства.

7. Організація виховного процесу в ЧДТУ

Організація виховного процесу в ЧДТУ ґрунтується на принципах виховання громадянина, поданих у розділі 4 цієї концепції, відповідає основним напрямкам національно-громадянського виховання (розділ 5) та здійснюється під безпосереднім керівництвом ректора університету та при організаційно-методичному забезпеченні проректора з гуманітарно-виховних питань.

Суб'єктами виховного процесу є:

- ректор,
- проректор з гуманітарно-виховних питань,
- декани факультетів,
- відповідальні за виховну роботу на факультетах,
- завідувачі кафедр,
- куратори академічних груп,
- професорсько-викладацький склад ЧДТУ.
- відділ студентського розвитку та культурних програм.

Виховання здійснюється як під час навчального процесу, так і в позанавчальний час.

Виховна робота в навчальний час проводиться безпосередньо через:

- 1) деканів факультетів;
- 2) відповідальних за виховну роботу на факультетах;
- 3) завідувачів кафедр (особливо – гуманітарних);
- 4) викладачів та кураторів груп;
- 5) студентське самоврядування.

Декани факультетів.

- очолюють виховну роботу на факультеті;
- визначають нові підходи, форми організації і шляхи посилення виховної роботи;
- відроджують роль виховання як найголовнішого напрямку діяльності вищого навчального закладу в навчально-виховному процесі;
- удосконалюють виховний процес, впроваджують нові форми впливу на студента;
- активізують ефективні форми навчально-виховного процесу;
- відпрацьовують нові методики та стиль виховання;
- особисто контролюють та координують роботу відповідальних за виховну роботу на факультеті та кураторів академічних груп;

- сприяють фаховому спрямуванню особистості;
- впроваджують культурно-освітні принципи виховання та розвитку творчих здібностей;
- формують світоглядні переконання;
- заслуховують звіти відповідальних за виховну роботу на факультетах та кураторів академічних груп на вчених радах факультетів, засіданнях кафедр та факультетських зборах.

Відповідальні за виховну роботу на факультетах:

- проводять посеместрове планування виховної роботи на факультеті за основними напрямками виховання;
- проводять організаційну роботу на факультеті з формування студентського колективу факультету;
- надають методичну допомогу кураторам академічних груп у виховній роботі за усіма напрямками виховання;
- контролюють проведення інформаційно-виховних годин у групах;
- беруть безпосередню участь у поселенні студентів у гуртожитки;
- складають і контролюють графіки відвідувань та чергувань викладачів у студентських гуртожитках;
- проводять збори кураторів академічних груп;
- вкінці навчального року збирають та аналізують звіти про проведену кураторами роботу в академічних групах;
- співпрацюють з органами студентської ради факультету та гуртожитку;
- сприяють створенню належного морально-психологічного клімату в студентському середовищі;
- пропагують здоровий спосіб життя та фізичне виховання;
- співпрацюють з правоохоронними органами ;
- приділяють особливу увагу неповнолітнім студентам;
- звітують на вчених радах факультету про стан виховної роботи;
- співпрацюють із Відділом студентського розвитку та культурних програм університету.

Завідувачі кафедр (особливо – гуманітарних) шляхом контролю, розробки та затвердження робочих навчальних програм викладачів кафедри:

- сприяють формуванню національної свідомості, розвитку почуття національної гордості та самоповаги у студентів через викладання дисциплін просвітницько-гуманітарного циклу;
 - визначають погляд на світову історію як процес взаємодії між націями;
 - формують у студентів науковий підхід до понять “народ” та “нація”.
- Народ – це всі громадяни певної держави. Народ – це сукупність людей, які володіють певною територією, об’єднані у єдину державу єдиним громадянством.

Нація – етнокультурне поняття. Визначається нація як стійка історична спільнота людей, яка має специфічні етнічні риси, зумовлені особливостями

етнічного культурного, духовного розвитку, об'єднана спільністю національної мови.

- дають достовірну інформацію студентам про історичні події без ідеологічної та політичної заангажованості;
- виховують у студентів патріотичне ставлення до національної символіки України;
- забезпечують ознайомлення студентів з накопиченим світовим досвідом знань про людське суспільство, місце і соціальне призначення особистості;
- організацією своєї діяльності сприяють вихованню у студентів високих гуманістичних якостей, поваги до людей, людської гідності, культури спілкування, цивілізованого співжиття.

Методами соціальної експертизи, вивчення традицій, звичаїв, культури мови, соціологічних досліджень, залученням до громадсько-соціальної активності викладачі гуманітарних кафедр сприяють реалізації творчого потенціалу, формуванню духовності і морально-культурних якостей студентів:

- національної свідомості,
- національного менталітету,
- фізичної досконалості,
- самопізнання,
- самоутвердження особистості,
- гармонії людини і природи.

Європейська система забезпечення якості вищої освіти передбачає так звану “третю місію”, тобто служіння суспільству. Такі освітні компоненти, як українська мова, історія України, філософія, історія української культури та інші, які викладаються на гуманітарних кафедрах, спрямовані на формування світоглядних і громадянських якостей випускника, його морально-етичних цінностей, вирішують питання загальнокультурної підготовки здобувачів вищої освіти. В умовах гібридної війни, інформаційної агресії, окупації та анексії частини території Української держави гуманітарна складова освітнього процесу набуває особливого значення у вихованні молодого українця.

Куратори:

- проводять виховну роботу в академічних групах та в студентських гуртожитках;
- проводять загальні збори, організовують тематичні зустрічі, бесіди, диспути, залучають фахівців та професіоналів;
- постійно контролюють виконання студентами навчального плану;
- виявляють причини порушення студентами вимог навчального процесу;
- формують у кожного студента поняття про студентство, мету та завдання вищої освіти взагалі та професійної окремо;

- спонукають студентів до активної протидії проявам аморальності, правопорушенням, бездуховності, антигромадянської діяльності;
- забезпечують участь студентів у факультетських, загальноуніверситетських культурно-масових заходах та громадському житті;
- проводять індивідуальну роботу із батьками студентів, які порушують правила проживання в гуртожитку;
- приділяють особливу увагу неповнолітнім студентам, які потребують підвищеної педагогічної уваги;
- систематично опікуються житлово-побутовими умовами студентів;
- в кінці навчального року подають звіт про проведену в академічній групі роботу особисто відповідальному за виховну роботу на факультеті.

Студентське самоврядування.

Студентське самоврядування функціонує з метою забезпечення виконання студентами своїх обов'язків та захисту їх прав і сприяє формуванню національної свідомості, почуття національної гідності та самоповаги у студентів. Це така діяльність, з допомогою якої максимально виявляються і реалізуються творчі здібності студентів, формуються моральні якості, підвищується ініціатива кожного за результатами своєї праці. У зв'язку з цим зростає роль студентських колективів по залученню молоді в процес управління справами навчального закладу.

Основними завданнями органів студентського самоврядування є:

- сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів;
- захист прав та інтересів студентів;
- забезпечення виконання студентами своїх обов'язків;
- сприяння у створенні необхідних умов для проживання і відпочинку студентів;
- створення різноманітних студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами;
- організація співробітництва із студентами інших навчальних закладів освіти і молодіжними організаціями;
- безпосередня участь студентів у реалізації державної молодіжної політики;
- забезпечення інформаційної, правової, психологічної допомоги студентам;
- залучення студентів до трудової діяльності у вільний від навчання час за бажанням студентів;
- контроль за навчальною і трудовою дисципліною студентів, оперативне реагування на їх порушення;
- залучення студентів до художньої самодіяльності;
- проведення вечорів відпочинку, конкурсів;
- пропагують здоровий спосіб життя.

Позанавчальна виховна робота здійснюється через:

- відділ студентського розвитку та культурних програм,
- музей історії ЧДТУ та музей історії радіотехніки імені професора Ю.П. Кунченка,
- різноманітні студентські гуртки, центри, клуби тощо.

Відділ студентського розвитку та культурних програм шляхом створення студентських аматорських об'єднань, студій та гуртків сприяє:

- розкриттю творчих здібностей студентів;
- вихованню гармонійно розвиненої, соціально активної й національно свідомої особистості;
- відновленню та впровадженню традицій і цінностей української культури, популяризації героїчних та трагічних сторінок історії України;
- творчому пошуку ефективних, нетрадиційних форм і методів творчо-художньої роботи та організації дозвілля;
- розвитку художньої самодіяльності в університеті;
- організації змістовного відпочинку і дозвілля студентів (при їх безпосередній участі в позанавчальний час);
- створенню необхідних організаційно-методичних умов для занять різними видами творчості;
- пропагуванню здорового способу життя.

Музеї історії ЧДТУ та історії радіотехніки імені професора Ю.П. Кунченка:

- знайомлять з історією створення, розвитку та досягненнями університету і його науковців;
- сприяють патріотичному вихованню студентів;
- розвивають почуття національної гордості;
- сприяють становленню світогляду;
- формують почуття національної перспективи.

8. Критерії ефективності виховної діяльності викладача університету.

8.1. Успішне вирішення завдань національно-громадянського виховання, суттєве покращення всього навчально-виховного процесу, розвиток пізнавальної, трудової активності студентів безпосередньо пов'язані з удосконаленням підготовки викладачів, їх професійно-педагогічної майстерності, ерудиції і культури.

Викладач – педагог і вихователь – довірена особа суспільства, якій воно ввіряє найдорожче і найцінніше – молодь, свою надію, своє майбутнє. Доля молоді в руках педагога, він має бути джерелом пізнавального і морального зростання своїх вихованців. Жодна інша професія не ставить таких вимог до людини.

8.2. Логіка професійної діяльності викладача визначає таку послідовність побудови кваліфікаційної характеристики:

- готовність до навчальної роботи зі студентами;
- готовність до виховної роботи зі студентами та взаємодії з батьками і громадськістю;
- готовність до педагогічного спілкування та професійного самовдосконалення.

8.3. Праця викладача – своєрідна творча діяльність. Викладач, організовуючи навчально-виховну діяльність, зобов'язаний уміти проектувати розвиток особистості, уявляти, яким повинен стати студент як громадянин незалежної України.

Викладач має бути винахідливим у створенні виховуючих і навчальних ситуацій відповідно до вікових та індивідуальних особливостей своїх студентів. Необхідність швидко реагувати в екстремальних умовах вимагає гнучкості, розуму, кмітливості, догадливості, винахідливості, емоційно-вольової рухливості.

Суттєве місце в праці викладача відводиться його мовній діяльності. Виклад матеріалу, доведення, переконання, наказ та інші види навчально-виховного впливу вимагають від нього мистецького володіння словом, уміння точно, дохідливо, емоційно, образно передавати власні думки.

8.4. Викладач повинен знати:

- сутність і закономірності розвитку особистості, анатоμο-фізіологічні, психологічні та вікові особливості студентів;
- діагностику і методи визначення рівнів вихованості молоді;
- методи ефективного педагогічного управління процесом всебічного формування особистості студента.

8.4.1. Викладач повинен уміти:

- визначати мету виховання відповідно до рівня вихованості студентів;
- регулювати і коректувати міжособистісні стосунки в студентському колективі;
- організовувати зі студентами різні види виховної роботи;
- сприяти самовихованню студентів, саморозвитку їх суспільно цінних якостей і створенню умов для самореалізації студента як неповторної індивідуальності;
- вміло використовувати у виховній роботі духовні надбання рідного народу;
- аналізувати, узагальнювати і використовувати передовий педагогічний досвід;
- систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію.

9. Основні шляхи реалізації концепції.

9.1. Участь у наукових конференціях, семінарах, нарадах, круглих столах.

9.2. Поширення передового досвіду творчих викладачів та вихователів.

Поширення передового досвіду творчих викладачів та вихователів.

9.3. Коригування та узгодження змісту освіти, навчальних планів і програм з метою орієнтації на цінності культури вже існуючих дисциплін

соціально-гуманітарного циклу, розробка та запровадження нових курсів, що сприятимуть формуванню політичної, правової культури й рис громадянськості молодого покоління України.

9.4. Використання засобів масової інформації для висвітлення кращого досвіду виховання студентів.

9.5. Розвиток різноманітних молодіжних об'єднань за інтересами.

9.6. Розвиток індивідуальних здібностей і талантів у студентів, забезпечення умов їх самореалізації, формування національної інтелектуальної еліти суспільства.

9.7. Організація вивчення культурної спадщини регіонів України: історії, літератури, фольклору, музики, театру, живопису, культурних зв'язків з народами інших країн.

9.8. Створення відповідної матеріальної бази для організації спортивно-оздоровчої роботи, а також забезпечення закладу необхідним обладнанням, різноманітною літературою тощо.

Вважати такою, що втратила чинність “Концепція національно-громадянського виховання студентів у Черкаському державному технологічному університеті” затверджена вченою радою ЧДТУ (протокол № 4 від 26.12.2014 р.).